

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/10/2022
Identifikačné číslo spisu:	7121200109
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7121200109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Priellovej a JUDr. Lenky Praženkovej vo veci navrhovateľa: Insolvenčná a poradenská, k.s., so sídlom Sitnianska 1, 851 07 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 51 426 226, správca úpadcu Chemko, a. s., Strážske v likvidácii, so sídlom Moskovská 13, 811 08 Bratislava, IČO: 31 724 582, proti dlžníkovi: ZACHEM, a. s. Strážske, so sídlom Námestie osloboditeľov 70, 071 01 Michalovce, IČO: 31 730 191, zast. JUDr. Vincent Lechman, advokát so sídlom Štefánikova 40, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, o návrhu na vyhlásenie konkurzu, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 30K/1/2021, o návrhu dlžníka na prikázanie sporu z dôvodu, že sudcovia Krajského súdu v Košiciach sú vylúčení a o návrhu dlžníka na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhom dlžníka na prikázanie sporu vedenému na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4CoKR/17/2022 Krajskému súdu v Banskej Bystrici n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 31. marca 2022, č. k. 30K/1/2021-698, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka, konkurz uznal za hlavné insolvenčné konanie a ustanovil predbežného správcu. Ďalšími výrokmi predmetného uznesenia súd prvej inštancie uložil ustanovenému predbežnému správcovi povinnosti a vyzval veriteľov, aby si svoje pohľadávky prihlásili u správcu prihláškami. Dlžník podal proti uzneseniu súdu prvej inštancie v celom rozsahu odvolanie.

2. Odvolanie dlžníka proti uzneseniu súdu prvej inštancie bolo v zmysle § 24 ods. 3 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) predložené na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach. Konanie o odvolaní dlžníka je na Krajskom súde v Košiciach vedené pod sp. zn. 4CoKR/17/2022.

3. Dlžník doručil súdu prvej inštancie dňa 25.04.2022 podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že jeho súčasťou sú návrhy v zmysle § 39 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. Dlžník navrhuje prikázanie sporu Krajskému súdu v Banskej Bystrici v zmysle § 39 ods. 1 C. s. p., teda z dôvodu, že všetci sudcovia Krajského súdu

v Košiciach, ktorý ako príslušný súd má o odvolaní dlžníka rozhodovať, sú vylúčení. Dlžník súčasne navrhuje prikázanie sporu Krajskému súdu v Banskej Bystrici aj z dôvodu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., teda z dôvodu vhodnosti. Svoje návrhy odôvodnil v podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 20.06.2022 označenom „Doplnenie návrhu dlžníka na prikázanie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici.“ V tomto podaní dlžník poukázal na to, že dlžníkovi bola začiatkom roka 2003 neoprávnene z majetkového účtu odpísaná časť akcií v spoločnosti Chemko, a.s. Strážske a dlžníkovi bol následne znemožnený výkon jeho práv akcionára v spoločnosti Chemko, a.s. Strážske na mimoriadnom zhromaždení dňa 07.10.2005. Následne bol vykonaný prevod 100 % obchodného podielu patriaceho spoločnosti Chemko, a.s. Strážske v spoločnosti ENERGETIKA, s.r.o., o čom ako dôkaz dlžník predložil súdu trestný rozkaz Špecializovaného trestného súdu z 15.11.2012, sp. zn. 2T/36/2012. Dlžník ďalej spochybnil pohľadávky navrhovateľa voči dlžníkovi a rozhodnutia Okresného súdu Michalovce, ktorými boli predmetné pohľadávky navrhovateľovi priznané, považuje za predčasné a nezákonné. Dlžník poukázal aj na pochybenia pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu na majetok navrhovateľa. V ďalšom súdnom konaní, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cbs/17/2004, o určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia, kde bol dlžník v procesnom postavení žalovaného, mal sudca Krajského súdu v Košiciach O. K. G. Z., rozhodnúť o nariadení predbežného opatrenia vo veľmi krátkom čase (v priebehu 24 hodín). Zároveň sa na faxovom podaní návrhu v predmetnej veci mali nachádzať rukou dopísané pokyny. Dlžník z uvedených dôvodov v predmetnom konaní uplatnil námietku zaujatosti sudcu O. K. G., Z., ktorý sa následne vyjadril, že sa cíti byť zaujatý.

4. Sudca Krajského súdu v Košiciach O. K. G., Z., sa vo vyjadrení zo dňa 13.05.2020 k vznesenej námietke zaujatosti (v inom súdnom konaní, než je tu posudzovaná vec) vyjadril nasledovne: „... U. O. T. člen predstavenstva žalobcu sa snaží dlhodobo zdiskreditovať moju osobu z jediného dôvodu, že žalobca v sporoch, ktoré som rozhodoval nebol úspešný. Všeobecná mienka medzi sudcami Krajského súdu v Košiciach o tomto členovi predstavenstva žalobcu je tá, že sa jedná o človeka pochybného charakteru, ktorý len vykonáva pokyny jeho nadriadených. Jeden z pokynov bolo zdiskreditovať moju osobu - čo sa mu však napriek úmornej snahe nepodarilo, pretože mu chýbajú akékoľvek argumenty. Vzhľadom k pokračujúcim útokom na moju osobu sa cítim zaujatý, a preto žiadam nadriadený súd, aby som bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Cob/44/2019.“

5. Uvedený sudca O. K. G., Z., mal byť podľa dlžníka odvolaný z funkcie sudcu dňa 27.10.2020. Tvrdenie sudcu O. K. G., Z., o mienke sudcov Krajského súdu v Košiciach je potrebné vyhodnocovať z hľadiska jeho postavenia na Krajskom súde v Košiciach, kde v minulosti pôsobil ako predseda senátu a aj ako predseda obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Košiciach, s čím má byť spojená autorita vo vzťahu k ostatným sudcom. Tvrdenia tohto sudcu podľa dlžníka diskvalifikujú a vylučujú pre zaujatosť všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach z rozhodovania v konaniach, kde koná člen predstavenstva dlžníka. Z uvedených dôvodov sú podľa dlžníka dané dôvodné pochybnosti o nestrannosti sudcov Krajského súdu v Košiciach.

6. Správca konkurznej podstaty dlžníka sa k návrhom dlžníka vyjadril podaním z 13.07.2022. Podľa správcu konkurznej podstaty dlžníka je vyjadrenie sudcu O. K. G., Z., vo vzťahu k názoru ostatných sudcov na člena predstavenstva dlžníka potrebné považovať za subjektívne vyhlásenie, ktoré nemožno bez ďalšieho považovať za pravdivé a nemožno ho automaticky vzťahovať na všetkých sudcov pôsobiacich na Krajskom súde v Košiciach. Za posledné obdobie (2 - 3 roky) prišlo na Krajskom súde v Košiciach k významnejšej obmene sudcov a aktuálne na tomto súde pôsobia viacerí sudcovia, ktorí v čase tohto vyhlásenia O. K. G., Z., na Krajskom súde v Košiciach vôbec nepôsobili. V minulosti podal dlžník námietku zaujatosti len voči O. K. G. Z. a nie aj voči ostatným sudcom Krajského súdu v Košiciach.

7. Navrhovateľ sa k návrhom dlžníka vyjadril podaním zo 14.07.2022 v ktorom uviedol, že s návrhom na prikázanie sporu v celom rozsahu nesúhlasí. Podľa navrhovateľa nie sú splnené dôvody na vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach. Tvrdenia dlžníka obsiahnuté v návrhu považuje za špekulatívne a založené na domnienkach o vplyve bývalého sudcu na všetkých sudcov Krajského súdu v

Košiciach. Podľa navrhovateľa ani nadriadený sudca a ani nikto iný, nemá právo zasahovať do rozhodovacej činnosti sudcu a ovplyvňovať ho.

8. Dlužník podaním doručeným súdu dňa 22.07.2022 opätovne doplnil svoj návrh tak, že i napriek upozorneniam na nesplnenie podmienok vyznačenia doložky právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku a na chyby vo výroku a v odôvodnení rozsudku, Krajský súd v Košiciach nevykonával nápravu vo veci sp. zn. 14Cb/341/1998. V tomto smere dlžník poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. decembra 2005, sp. zn. I. ÚS 195/05. Dlužník preto trvá na podanom návrhu na prikázanie sporu v plnom rozsahu.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Banskej Bystrici, po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 30K/1/2021, ako i s obsahom návrhu dlžníka, bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že návrhu dlžníka nie je možné vyhovieť.

10. Najvyšší súd z označenia návrhu dlžníka ako i z obsahu samotného podania uzavrel, že dlžník svojim podaním uplatnil návrh v zmysle § 39 ods. 1 C. s. p., a súčasne návrh podľa § 39 ods. 2 C. s. p. Najvyšší súd sa zaoberal podaním dlžníka i z pohľadu, či nemôže ísť o uplatnenie námietky zaujatosti podľa § 52 ods. 2 C. s. p., avšak dospel k záveru, že podanie dlžníka a jeho neskoršie doplnenia nespĺňajú obsahové náležitosti námietky zaujatosti v zmysle § 52 ods. 2 C. s. p. (najmä nie je z podania zrejmé, kedy sa o dôvode vylúčenia dlžník dozvedel a ktorých konkrétnych sudcov dlžník namieta) a sám dlžník svoje podanie ako námietku zaujatosti neoznačil.

K návrhu dlžníka na prikázanie sporu podľa § 39 ods. 1 C. s. p.

11. Podľa § 39 ods. 1 C. s. p., ak nemôže príslušný okresný alebo krajský súd o spore konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, musí byť spor prikázaný inému súdu tej istej inštancie.

12. Predpokladom uplatnenia nutnej delegácie upravenej v § 39 ods. 1 C. s. p., je vylúčenie všetkých sudcov súdu konajúceho vo veci. O vylúčení sudcov rozhoduje nadriadený súd postupom podľa § 54 C. s. p., v prípade uplatnenia námietky zaujatosti alebo predseda súdu postupom podľa § 50 C. s. p., v prípade, ak sudca sám zistí skutočnosti pre ktoré je vylúčený a oznámi ich predsedovi súdu. Ani jedným z uvedených spôsobov však sudcovia Krajského súdu v Košiciach neboli vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 4CoKR/17/2022. Bez vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu nadriadený súd nemôže rozhodovať o nutnej delegácii v zmysle § 39 ods. 1 C. s. p., (k rovnakému záveru dospelo napr. uznesenie najvyššieho súdu z 30.11.2021, sp. zn. 5Ndc/14/2021). Z uvedeného dôvodu najvyšší súd dospel k záveru, že tomuto návrhu dlžníka nie je možné vyhovieť.

13. Nad rámec vyššie uvedeného najvyšší súd dopĺňa, že rozhodnutie o vylúčení sudcu pre jeho zaujatosť je výsledkom subjektívneho testu nestrannosti sudcu, ako aj výsledkom objektívneho testu nestrannosti. Subjektívny test je zameraný na osobné prejavy sudcu vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri objektívnom teste je potrebné vychádzať zo záveru, či existujú objektívne zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o nezaufatosti sudcu. Obava z nedostatku nestrannosti sudcu musí byť objektívne oprávnená (napríklad rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Micallef proti Malte). Objektívna nestrannosť sudcu má byť posudzovaná individuálne vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam zisteným v prejednávanej veci, a to z pohľadu, či zistený vzťah sudcu k prejednávanej veci (stranám alebo ich zástupcom) je takej povahy a intenzity, že prezrádza záver o nedostatku nestrannosti sudcu (porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pullar proti Spojenému kráľovstvu). V nadväznosti na uvedené má pri skúmaní objektívnej nestrannosti význam zdanie nestrannosti - spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci De Cubber proti Belgicku). Objektívnu nestrannosť ale nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Pre nadriadený súd rozhodujúci o vznesenej námietke zaujatosti nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany,

ktorá námietku vzniesla, ale podstatným je zistenie, či sa k posudzovanej veci skutočne a objektívne viažu skutočnosti takej intenzity, ktoré ohrozujú nestrannosť sudcu pri prejednávaní a rozhodovaní sporu. V tu posudzovanej veci dlžník tvrdí, že dôvodom pre vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach je tvrdenie bývalého sudcu Krajského súdu v Košiciach O. K. G., Z., o negatívnom názore všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach na osobu člena predstavenstva dlžníka a o samotnom vplyve tohto sudcu na ostatných sudcov pôsobiacich na Krajskom súde v Košiciach. Uvedené tvrdenie by ale podľa názoru najvyššieho súdu ani nebolo spôsobilé založiť dôvod pre vylúčenie ostatných sudcov Krajského súdu v Košiciach. Ide o subjektívne tvrdenie sudcu o názore ostatných sudcov, ktoré nie je ničím podložené a z obsahu tohto tvrdenia vyplýva, že slúžilo skôr ako podporujúce tvrdenie zaujatosti samotného sudcu O. K. G., Z., než že by bolo založené na skutočnej zaujatosti ostatných sudcov Krajského súdu v Košiciach. Z rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach zároveň vyplýva, že uvedený sudca už na Krajskom súde v Košiciach ani nepôsobí, čoho si je vedomý aj samotný dlžník.

14. Tento záver najvyššieho súdu vo vzťahu k návrhu dlžníka uplatnenému podľa § 39 ods. 1 C. s. p., však nelimituje možnosť dlžníka namietat' zaujatosť konkrétneho sudcu Krajského súdu v Košiciach, ktorý bude prejednávať a rozhodovať vec vedenú pod sp. zn. 4CoKR/17/2022. Pre úspešné uplatnenie námietky zaujatosti však bude potrebné, aby námietka zaujatosti bola odôvodnená podloženými skutočnosťami preukazujúcimi absenciu nestrannosti sudcu.

K návrhu dlžníka na prikázanie sporu podľa § 39 ods. 2 C. s. p.

15. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p., na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

16. Podľa § 39 ods. 3 C. s. p., o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

17. Dlžník svoj návrh na prikázanie sporu vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4CoKR/17/2022 z dôvodu vhodnosti odôvodnil tými istými okolnosťami ako svoj návrh na prikázanie sporu podľa § 39 ods. 1 C. s. p., teda tvrdením sudcu O. K. G., Z., že „všeobecná mienka medzi sudcami Krajského súdu v Košiciach o tomto členovi predstavenstva žalobcu je tá, že sa jedná o človeka pochybného charakteru, ktorý len vykonáva pokyny jeho nadriadených.“

18. Prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Možno k nemu pristúpiť len vo výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie sporu iným než (doposiaľ) príslušným súdom, znamenalo hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie veci. Pri rozhodovaní o návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti musí súd zvážiť aj či a do akej miery navrhovaným prikázaním sporu nepríde k znevýhodneniu druhej sporovej strany, a to najmä v prípade, ak druhá sporová strana vyjadrí s prikázaním sporu inému súdu nesúhlas.

19. Dôvod uvádzaný v návrhu dlžníkom nesmeruje k dosiahnutiu hospodárnejšieho, rýchlejšieho alebo dôkladnejšieho prejednania veci. Dlžník podľa názoru najvyššieho súdu zmätočne uplatnil aj dôvod na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 C. s. p. Keďže najvyšší súd nedokázal z obsahu podaní dlžníka identifikovať dôvody zodpovedajúce návrhu uplatnenému v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p., a za takýto dôvod nemožno považovať dlžníkom tvrdenú zaujatosť všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach (ktorú je potrebné uplatniť prostredníctvom námietky zaujatosti), najvyšší súd nevyhovel ani návrhu dlžníka na prikázanie sporu Krajskému súdu v Banskej Bystrici z dôvodu vhodnosti.

20. Ostatné dôvody uvádzané dlžníkom v podaniach týkajúce sa súvisiacich súdnych konaní vyhodnotil najvyšší súd ako nepodstatné pre rozhodovanie o návrhoch dlžníka na prikázanie sporu, keďže z nich nebolo možné zistiť, ako prípadné pochybenia v iných súdnych konaniach opodstatňujú návrhy dlžníka na prikázanie sporu. Najvyšší súd pri svojom rozhodnutí zároveň vzal do úvahy aj vyjadrenie

navrhovateľa, ktorý s prikázaním sporu Krajskému súdu v Banskej Bystrici nesúhlasil.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.